

Historia badań nad emocjami

Emocje w filozofii

- Emocje od zawsze przedmiotem refleksji filozofów
- Platon, Arystoteles, Seneka, Tomasz z Akwinu, Kartezjusz, Spinoza, Hume
- Często problem emocji ma związek z *esencjalizmem*

Esencjalizm

- Pogląd stary jak filozofia antyczna
- Platon - wszystkie rzeczy mają swoje idealne formy. Prawdziwe obiekty w świecie jedynie odzwierciedlają te perfekcyjne formy.
- Esencjalizm ma bardzo poważne reperkusje dla wielu dziedzin nauki (np. istota gatunków w biologii, specjalizacja czynnościowa części mózgu w neuronauce itd.)
- Esencjalizm w odniesieniu do emocji zakłada, że różne emocje mają swoje **uniwersalne, idealne esencje, zrozumiałe dla każdego człowieka**

Rydwan, konie i Platon

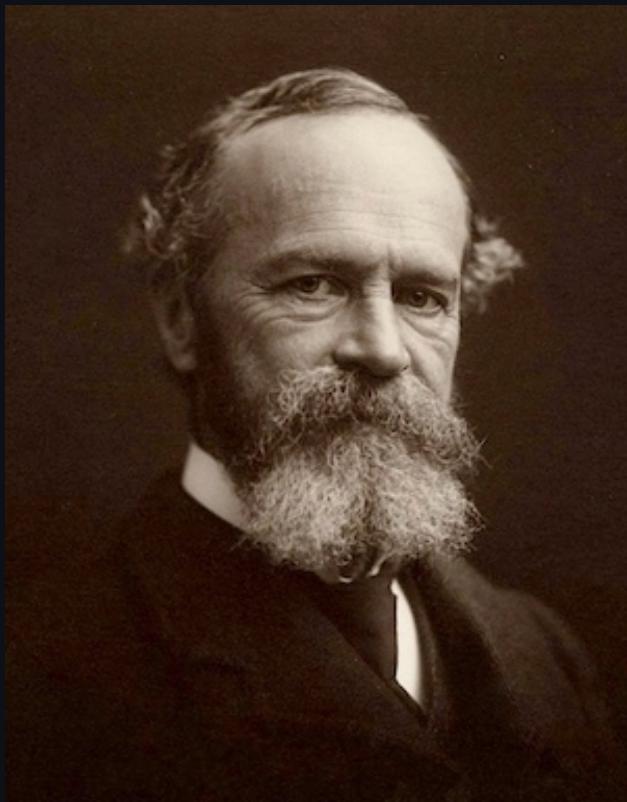
Rydwan, konie i Platon

- Rydwan - rozsądek, rozum
- Biały koń - duch
- Czarny koń - popędy, emocje

Teorie emocji - historia nowożytna

- Jamesa-Langego
- Cannona-Barda
- Teoria dwuczynnikowa (Schachter i Singer)

Teoria Jamesa-Langego

Teoria Jamesa-Langego

- Koniec XIX wieku
- Fizjologiczna reakcja pobudzenia jest **pierwotna**
- Emocje są konsekwencją odczuwania zmian fizjologicznych
- Różne wzorce zmian fizjologicznych powodują różne emocje

Teoria J-L i niedźwiedzie

- Człowiek widzi niedźwiedzia w lesie...
- ...ma fizjologiczną reakcję na niedźwiedzia...
- ...interpretuje tą reakcję jako emocję...
- ...i ucieka!

Rozwój teorii J-L

- Na przestrzeni ponad stu lat teoria J-L miała wiele form i wersji
- Np. Jamesowi przypisuje się twierdzenie, że każda kategoria emocji (gniew, strach, radość, etc.) jest powiązana z odmiennym stanem fizjologicznym
- Wg. LFB James był w rzeczywistości *przeciwny* temu twierdzeniu - uważały, że każda *instancja emocji może mieć swój wzorzec fizjologiczny*
- Nieporozumienie powstało wskutek sposobu, w jaki o teorii J-L pisał niejaki John Dewey na początku XX wieku

Teoria Cannon-Barda

- Walter Cannon (1871–1945) fizjolog z Harvard University (przy okazji twórcja pojęcia *homeostaza*), oraz jego uczeń, Philip Bard (1898–1977)
- Zewnętrzny bodziec aktywuje receptory (np. dotyku), które są przewodzone do kory mózgowej
- Na podstawie analizy dokonywanej w korze aktywowane są wzorce ekspresji emocjonalnej

Teoria Cannona-Barda

- Ta aktywacja dokonuje się we wzgórzu (*thalamus*)
- Różne emocje charakteryzują się różną ekspresją, ponieważ mają różne wzorce aktywacji wzgórza (w tym sensie mają swoje esencje)
- Ekspresja emocji dzieje się jednocześnie z innymi zmianami fizjologicznymi (nie jest konsekwencją pobudzenia jak w teorii J-L)

Co robi wzgórze?

- "Centrala telefoniczna" - przekazuje informacje sensoryczne z obwodu do kory mózgowej
- Reguluje też kwestie związane ze spaniem/czuwaniem
- Postuluje się rolę wzgórze w podtrzymywaniu przytomności

Eksperyment Schachtera i Singera

- Gr.1 -> adrenalina + informacje o jej działaniu
- Gr.2 -> adrenalina + brak info o jej działaniu
- Gr.3 -> adrenalina + nieprawdziwe informacje
- Gr.4 -> placebo

Eksperyment Sch-S - manipulacje

- Grupa euforii
- Grupa gniewu

Eksperyment Sch-S - wyniki

- Euforyczność w warunku euforii (od najwyższej do najniższej): adr-misinformed, adr-ignorant, placebo, adr-informed.
- Gniew w warunku gniewu (najwyższy do najniższego): adr-ignorant, placebo, adr-informed.

Teoria dwuczynnikowa Schachtera i Singera

Emocje są wynikiem:

1. Pobudzenia
2. Etykiety opisujące to pobudzenie w danej sytuacji

Teoria dwuczynnikowa Schachtera i Singera

- Pobudzenie zawsze poprzedza emocję
- Źródłem pobudzenia może być wszystko
- To samo pobudzenie może być etykietowane różnie, w zależności od oceny